2024/2286

10.10.2024

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2024/2286,

11. aprill 2024,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Keskkonnaameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Keskkonnaameti 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0130/2024),

A. arvestades, et Euroopa Keskkonnaameti (edaspidi „amet“) tulude ja kulude aruande ([1]) kohaselt oli ameti 2022. aasta lõplik eelarve 88 173 021 eurot, mis tähendab 2021. aastaga võrreldes 35,93 % suurust kasvu; arvestades, et ameti eelarve koosneb liidu eelarvevahenditest ja EFTA osalusest (63,32 %) ning erilepingute kohastest maksetest (36,67 %);

B. arvestades, et kontrollikoda märkis oma aruandes ameti eelarveaasta 2022 raamatupidamise aastaaruande kohta (edaspidi „kontrollikoja aruanne“), et ta on saanud ameti raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta piisava kindluse;

C. arvestades, et ameti hankesektori puhul ei teatatud 2022. aasta kohta ühestki parandusmeetmeid nõudvast probleemist, samuti ei ole eelmiste aastate audititest ja hindamistest tulenevaid käimasolevaid ega lõpetamata parandusmeetmeid;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

1. märgib tunnustavalt, et 2022. aastal tehtud eelarveseire tulemusel oli eelarve täitmismäär 100 % jooksva aasta kulukohustuste assigneeringutest, sama mis 2021. aastal; täheldab, et jooksval aastal oli maksete assigneeringute täitmise määr 86,66 %, mis on 2021. aasta määrast 1,75 % kõrgem;

2. märgib, et kontrollikoda jõudis oma 2021. aasta aruandes järeldusele, et hanketeate väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kasutamine raamlepingu muutmiseks, millega kahekordistati esialgset eelarvet ühe miljoni euroni, oli õigusnormide rikkumine ning seetõttu on kõik selle menetlusega seoses tehtud maksed õigusnorme rikkuvad; märgib lisaks, et leping aegus 2022. aasta detsembris ja sellega seotud 2022. aasta maksete summa oli 470 660 eurot; märgib, et kontrollikoja tähelepaneku praegune staatus on juba lõpetatud;

Tulemuslikkus

3. märgib, et ameti tulemusraamistik koosneb viiest tulemuseesmärgist, mida jälgitakse 17 mitmeaastase peamise tulemusnäitaja abil, mis hõlmavad muu hulgas ametikohtade täituvuse määra, eelarve täitmist ja iga-aastase tööprogrammi täitmist; täheldab, et iga-aastase tööprogrammi täitmise määr oli põhiaruannete ja -hinnangute osas vastavalt 95 % ning 96 % ajakohastatud põhinäitajate osas, mis tähendab, et mõlemad ületasid eesmärgiks seatud 90 %; võtab teadmiseks näitajad, mida ei ole veel saavutatud või milles on maha jäädud;

([1]) ELT C 38, 31.1.2023, lk 6.

4. peab tervitatavaks, et 2022. aastal oli ametil jätkuvalt keskne roll keskkonna toetamise meetmete alase teabe vallas, vastates Euroopa rohelise kokkuleppe ja kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi eesmärkidele ning Euroopa üldistele ambitsioonidele ja ülemaailmsetele kohustustele; väljendab heameelt selle üle, et amet jätkas kokkulepitud meetmete ja ülesannete täitmist ning võttis endale uusi ülesandeid, et toetada rohepööret ja Euroopa kliimamääruse rakendamist, sidudes meetmed ELi kohanemisstrateegiaga; märgib lisaks, et see oli teine aasta, mil viidi ellu Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu (Eionet) strateegiat (2021–2030), mille eesmärk on anda liidu poliitikakujundajatele ja üldsusele parimad kättesaadavad teadmised, et saavutada keskkonna ja kestlikkusega seotud eesmärgid;

5. täheldab, et 2022. aastal, mil suurt osa Euroopat tabasid kuumalained, põuad ja metsatulekahjud ning Euroopas valitses teadaolevalt siiani kõige soojem suvi, mainiti ametit 27 000 veebiartiklis ning suure meediatähelepanu tulemusel küsitlesid kogu Euroopa meediakanalid mitut töötajat, keskendudes äärmuslike ilmastikutingimuste põhjustele ja tagajärgedele;

6. tuletab meelde, et amet täitis 2022. aastal uusi ülesandeid, et toetada rohepööret ja Euroopa kliimamääruse rakendamist, näiteks luua kliimamuutusi käsitlev Euroopa teadusnõukogu, sidudes samal ajal meetmed ELi kohanemisstrateegiaga, suurendades ameti rolli Euroopa kliimaeesmärkide saavutamise toetamisel; hindab, et amet on toetanud parlamendi keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni (ENVI) liikmeid teaduspõhiste ja ajakohaste andmete ja teabega;

7. väljendab heameelt selle üle, et 2022. aastal loodi uus Euroopa elurikkuse ja ökosüsteemide teemakeskus aastateks 2023–2026;

Tõhusus ja selle suurendamine

8. tuletab meelde, et kooskõlas viimaste aastate lähenemisviisiga on amet 2022. aastal jätkanud tõhususe suurendamist, jagades teenuseid komisjoni, teiste liidu asutuste ja ELi asutuste võrgustikuga (EUAN) – Brüsselis asuva ühise tugibürooga; märgib, et seda tava järgides korraldas amet ühishankeid komisjoni talituste ja EUANiga, kas hankides ja juhtides raamlepinguid, mida kasutavad ka komisjon ja teised liidu asutused, või kasutades teiste juhitavaid raamlepinguid;

9. märgib, et amet kasutab ka mitmesuguseid komisjoni teenuseid (nt palgaarvestus, IT-turve) ja süsteeme (nt ABAC, Sysper, Ares, e-Prior), mis on kooskõlas tõhususe suurendamisega, mis on seotud elektrooniliste vahendite suurema kasutamisega halduspro tsesside toetamiseks, sh hangete, rahanduse ja inimressursside valdkonnas; täheldab samuti, et vastuseks COVID-19 pandeemiaga seotud piirangutele võttis amet kasutusele veebipõhise värbamise, mida toetas värbamisplatvormi Systal rakendamine, mis võimaldas ametil viia 2021. ja 2022. aastal lõpule suure arvu värbamismenetlusi, nii et aasta lõpuks jäi täitmata vaid väike arv ametikohti;

10. märgib lisaks, et ameti jätkuv üleminek tegevuspõhisele tööle on aidanud suurendada tõhusust renoveeritud kontoriruumide dünaamilisel ja paindlikul kasutamisel lisaks laiendatud kaugtöö võimalusele ameti töötajate jaoks; märgib samuti rahuloluga, et amet on läinud üle vaid mobiilsidele, mis omakorda on märkimisväärselt vähendanud telefonikulusid;

11. tuletab meelde, kui oluline on suurendada ameti digitaliseerimist ametisisese toimimise ja juhtimise seisukohast, kuid ka selleks, et kiirendada menetluste digitaliseerimist; rõhutab, et amet peab jätkama selles valdkonnas ennetavat tegutsemist, et vältida ametitevahelist digilõhet; juhib siiski tähelepanu vajadusele võtta kõik vajalikud turvameetmed, et vältida mis tahes ohtu töödeldava teabe turvalisusele internetis; rõhutab vajadust tõhustada meetmeid küberrünnete ja infiltratsioonikatsete vastu, eelkõige nende vastu, mis on pärit Venemaalt või Hiinast;

12. kutsub ametit üles ka edaspidi edendama koostööd teiste liidu ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ning toetama sidusrühmade ja kodanikega peetavat arutelu;

Personalipoliitika

13. märgib, et 2022. aasta 31. detsembri seisuga oli ametikohtade loetelu täidetud 97,33 % ulatuses, sest liidu eelarves kinnitatud 150 ametikohast (2021. aastal oli kinnitatud ametikohti 140) oli täidetud kolm alalise ametniku ja 143 ajutise teenistuja ametikohta; märgib, et 2022. aastal töötas ametis ka 84 lepingulist töötajat ja 13 lähetatud riiklikku eksperti; märgib, et 2021.–2023. aastal on liidu eelarves heaks kiidetud ametikohtade loetelu suurenenud 25 ajutise töötaja ja 14 lepingulise töötaja võrra, et amet saaks täita kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu, LULUCF, Seveso ja looduse taastamise alastest õigusaktidest tulenevaid uusi ülesandeid;

14. peab kahetsusväärseks soolise tasakaalu puudumist ameti kõrgema juhtkonna liikmete hulgas, kuna üheksast liikmest kuus on mehed (67 %); võtab rahuloluga teadmiseks ameti haldusnõukogu soolise koosseisu, kus 36 liikmest 18 on mehed (50 %); võtab teadmiseks ameti kogu töötajaskonna soolise koosseisu, kus 221 töötajast 118 on naised (53 %); palub ametil edaspidi tagada oma kõrgemas juhtkonnas sooline tasakaalustatus; märgib, et amet ei ole vastu võtnud mitmekesisus- ja kaasavushartat, ning julgustab ametit seda vastu võtma ja aktiivselt osalema algatustes, mis edendavad mitmekesisust ja kaasatust töökohal;

15. väljendab muret geograafilise tasakaalu pärast ameti kõrgemas ja keskastme juhtkonnas, kus ei ole ühtegi juhtivtöötajat Kesk- ja Ida-Euroopast; rõhutab, et olukorda tuleb parandada; palub, et amet annaks selle kohta eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele aru;

16. peab tervitatavaks, et ametil on heaolu koordinaator ja ta on teinud ulatuslikku tööd teadlikkuse suurendamiseks ja pikaajaliselt eemal olnud ja tööle naasvatele töötajatele protsesside loomiseks ning vajaduse korral pakutakse töötajatele meditsiininõustaja kaudu professionaalset abi;

17. täheldab, et läbipõlemise ohu vähendamiseks on amet võtnud koos tervishoiuteenuse osutajaga kasutusele stressiseirerakenduse (Howdy); võtab teadmiseks, et töötajad on rakendusega liitunud ja neile esitatakse regulaarselt mitmesuguseid küsimusi, et jälgida nende stressitaset, ning kui see tase suureneb, võtab nendega tulemuste arutamiseks ühendust meditsiinipsühholoog; märgib, et töötajatel on võimalus kuni kolme visiidi raames konsulteerida ameti meditsiiniteenuse osutaja psühholoogiga, et tegeleda probleemide lahendamisega; rõhutab, et kõike seda käsitletakse anonüümselt ja ametile saadetakse tagasi ainult statistika;

18. märgib, et ametil on inimväärikuse kaitset ning psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise ennetamist käsitlev poliitika ning et amet kuulub ametitevahelisse usaldusnõunike rakkerühma; ootab nende aruandeid ja soovitusi; märgib, et 2022. aastal ei teatatud ühestki ahistamisjuhtumist, ning ergutab ametit jätkama ja arendama tööd selleks, et ka tulevikus juhtumeid ennetada;

19. märgib murega, et vaatamata ameti ülesannete mitmeaastasele iseloomule valitseb tasakaalustamatus alaliste ja lepinguliste ametikohtade arvu ning operatiivtöötajate ja tugitöötajate arvu osas, mis toob kaasa pideva vajaduse ümberõppe järele ning teadlaste liigse koormamise haldustööga; kutsub ametit üles vaatama oma personalipoliitika läbi; on seisukohal, et võttes arvesse töökoormuse märkimisväärset suurenemist ja selleks, et nõuetekohaselt täita ülesandeid, mis on seotud liidu eesmärkidega muu hulgas kliimaneutraalsuse, ringmajanduse ja looduse taastamise valdkonnas, peaks ameti töötajate arv lähiaastatel märkimisväärselt suurenema;

Huvide konfliktide ennetamine ja ohjamine ning läbipaistvus

20. tuletab meelde, et kõrgema juhtkonna liikmed ja haldusnõukogu liikmed peaksid esitama huvide deklaratsiooni, mis avaldatakse ameti veebisaidil; märgib, et kõrgema juhtkonna liikmed peaksid karjääriarengu dialoogi raames ajakohastama teadlikkust huvide konfliktist enda kinnituse alusel (enesehindamise osana), kui kõrgema juhtkonna liige peaks töötajana teatama, kas on võetud või kavatsetakse võtta uusi kohustusi või tegevusi, mis võivad põhjustada võimalikku huvide konflikti; märgib, et karjääriarengu kava lõplikul vormistamisel peaks vastutav juhtivtöötaja esitama huvide konflikti küsimuse kohta oma hinnangu; märgib, et 2022. aastal ei tuvastatud ühtegi huvide konflikti juhtumit;

21. märgib, et amet jälgib jätkuvalt haldusnõukogu liikmete ja tippjuhtide esitatud elulookirjeldusi ja huvide deklaratsioone ning need avaldatakse ameti veebisaidil;

22. märgib, et 2021. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise järelmeetmete tähelepanekute kohaselt vaatab amet praegu läbi oma huvide konfliktide ennetamise ja ohjamise poliitikat, et hinnata selle sobivust ja asjakohasust riskipõhise lähenemisviisi alusel; märgib, et seda tehes kaalub amet oma sisekontrolli- ja korruptsioonivastaseid mehhanisme ning kohandab võimalikke tuvastatud lünki; kutsub ametit üles andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru eelnimetatud hindamise tulemustest;

23. tunnustab ameti saavutatud nähtavust; on arvamusel, et meedias, internetis ja sotsiaalmeedias on veel ruumi nähtavuse parandamiseks, et teha oma töö ja ohud meie keskkonnale kodanikele teatavaks;

Sisekontroll

24. võtab teadmiseks, et 2022. aastal jätkas amet tööd 2021. aastal käivitatud töömeetodite struktuurimuutustega; märgib, et kui muutused on täielikult ellu viidud, pööratakse täit tähelepanu menetluste dokumentatsiooni ajakohastamisele, millega kõrvaldatakse ameti sisekontrolliraamistikus tuvastatud puudused; märgib, et ameti riskijuhtimise lähenemisviis vastab nõuetele osaliselt, sest amet tuvastab ja analüüsib riske kogu organisatsioonis, kuid riskide süstemaatiline tuvastamine, hindamine ja järelkontroll projektirühma tasandil on olnud piiratud;

25. täheldab, et ka riskide maandamise kontrollitegevus vastab nõuetele osaliselt, kuna see on 2022. aastal toimunud struktuurimuutuste tõttu aegunud; märgib, et ka Euroopa teemakeskuse poliitika ja toetuste andmise poliitika on aegunud, võttes arvesse 2022. aastal kehtestatud kontrollistruktuuri muutust; talitluspidevuse kavad on kehtestatud ja neid on kriiside ajal tõhusalt kasutatud, kuid nende meetmed on hajutatud eri dokumentide vahel ja neid ei ole ajakohastatud, et kajastada uusi töömeetodeid; palub, et amet annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile menetluste dokumentatsiooni ajakohastamiseks võetud meetmetest aru;

Muud kommentaarid

26. väljendab heameelt selle üle, et 2022. aasta septembris pikendas pädev asutus edukalt ameti ELi keskkonnajuhtimis- ja keskkonnaauditeerimissüsteemi (EMAS) registreerimist veel üheks aastaks; võtab kontrollikoja aruande põhjal rahuloluga teadmiseks, et amet kuulub asutuste hulka, kes esitavad iga-aastase keskkonnaaruande;

27. tunnustab ametit 2022. aastal tehtud jõupingutuste eest avaliku nähtavuse ja veebipõhise kohaloleku tagamiseks, näiteks interaktiivse digitaalse korporatiivse väljaande „Euroopa Keskkonnaamet 2021: aasta lühiülevaade“ väljatöötamise abil, et selgitada, mida amet endast kujutab ja mida ta teeb, ning käimasoleva mitmeaastase veebiprojekti abil, mille käigus töötati 2022. aastal välja põhielemendid, sealhulgas kasutajakeskne navigatsiooniloogika ja ajakohastatud sisu peamistes teadmusvaldkondades, tuginedes intensiivsele kasutajaanalüüsile;

28. tunnustab ametit osalemise eest spetsiaalses rakkerühmas, mis koondab teadmisi, eksperditeadmisi ja andmeid, et kaardistada Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu Ukraina-vastase rünnaku keskkonnamõju;

29. viitab eelarve täitmisele heakskiidu andmise otsusele lisatud muude horisontaalsete tähelepanekute osas oma 11. aprilli 2024. aasta resolutsioonile ([2]) asutuste tulemuste, finantsjuhtimise ja kontrolli kohta.

([2]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0280.